

Engelske Grundejere.

Det er maaske ikke ubekjendt for Tidsskriftets Læsere, at der i den senere Tid har været meget talt om en glædelig Opdagelse, man for nylig skulde have gjort i England. Denne Opdagelse skulde gaa ud paa, at John Brights Paastand, hvorefter der i England ifølge Folketællingen af 1861 kun findes 30,000 Landejendomsbesiddere, — er aldeles urigtig; og Paastanden om, at der ifølge Folketællingen af 1871 kun findes 26,000 Landejendomsbesiddere, — maatte da være endnu mindre holdbar. Forholdt det sig virkelig, saaledes som Bright paastod, vilde det være vanskeligt at frakjende de engelske Demokraters Forsøg paa en Omordning af Ejendomslovene al Berettigelse. Landejendomsaristokratiet, der selvfølgelig ikke kunde attraa en saadan Omordning, maatte tværtimod sætte Pris paa at faa det konstateret, at Brights Paastand var uholdbar, og det er dette Ønske, som nu siges at være blevet opfyldt.

Efter en Opfordring, Lord Derby i Februar 1872 fremsatte i Overhuset, besluttede den daværende Første-minister, Gladstone, at der skulde anstilles en Eftertælling af samtlige Landejendomsbesiddere i det egenlige England (ikke Irland og Skotland). Den gamle «Domesday Book» af 1086, der altid havde været fejlfuld, kunde selvfølgelig ikke afgive den i det nævnte Øjemed virkende Undersøgelses-

kommission synderlig Hjælp. Undersøgerne maatte for Størstedelen holde sig ikke til selve Ejerne, der ofte vare dem ganske ubekjendte, men til Brugerne; de Oplysninger, de have faaet hos dem, ere imidlertid paa ingen Maade fuldt paalidelige, og det er i det Hele temmelig tvivlsomt, om Undersøgelsens Resultat har en betydelig større Værdi end Brights Paastande.

Her maa nu først gjøres en Bemærkning om, hvorledes det formentligt er at forstaa, naar det siges, at England kun tæller 30,000 Mænd, der eje Jord. Mening hermed maa vel nærmest være: saa megen Jord, at Ejerne kunne leve deraf som selvstændige Agerbrugere; thi tager man alle dem med, der eje den allermindste Stump Jord, bliver Tallet utvivlsomt meget højere. Og Tallet «30,000» — som det naturligvis vilde være meget naivt at betragte som exakt — er egentlig kun et Udtryk for Latifundiesystemets exempelløse Omfang i England. Undersøgelseskommissionen vil nu gjerne bringe «30,000» op til henved 1 Million; men alligevel staar det fast, at ogsaa de sidste Undersøgelser føre til det Resultat, at Latifundiesystemet i England har antaget ligefrem foruroligende Dimensioner, og forsaavidt er Brights og Meningsfællers Paastande slet ikke blevne afkræftede.

Undersøgelsesernes Resultater ere for nogle Maaneder siden blevne forelagte det engelske Parlament i to omfangsrige Foliobind, under Titel af «Return of owners of land in England and Wales, exclusive of the Metropolis.» Da vi ikke ere i Besiddelse af disse Bind, maa vi laane de følgende Tal paa anden Haand. Vi laane dem af forskjellige Artikler, navnlig af en Artikel af Edmond Barbier. Af disse Artikler fremgaar det, at Beretningen, der almindelig gaar under Navn af «the New Domesday Book»,

lider af forskellige Fejl. Den groveste af disse Fejl er unegtelig den, at naar en og samme Person besidder Ejendomme i forskellige Grevskaber, opføres han i Reglen ligesaa mange Gange som ny Ejer. Det er altsaa det gamle bekendte, ogsaa af Tordenskjold brugte, Kneb til at stikke Folk Blaar i Øjnene. I den Maade, hvorpaa Forpagtningsværdien er beregnet, er der ogsaa Fejl. Undersøgelsen skjelner ikke mellem Jord, der benyttes som Agerjord eller som Byggegrund eller henligger udyrket, som Sump, Mose o. s. v. Alligevel har man villet betragte Opgivelserne af Ejendommenes Talrighed, Omfang og Forpagtningsværdi som interessante og værdifulde.

Enquête'n er kommen til det Resultat, at der i England (paa London nær) ialt findes 972,836 Personer, der eje Jord. Men af dem eje 703,289 under 1 Acre*), og 269,547 eje 1 Acre eller derover. Altsaa: i hele det store England er der — endog efter denne i Virkeligheden altfor gunstige Opgivelse — kun 269,000 Personer, der eje Jord, — selv naar man begynder helt nede med den usle Størrelse af knap $\frac{3}{4}$ Tønde Land og gaar op efter, saa højt man kan naa! Og saa kommer hertil, at, som ovenfor anført, mange Personer, à la Tordenskjolds Soldater, figurere to eller flere Gange som Ejere, saa at altsaa de 269,000 maa reduceres i en maaske meget betydelig Grad. Hvor stærk Reduktionen bør være, naar man vil vide, hvormange Personer der eje, lad os sige et halvt hundrede Tønder Land, lader sig vanskelig udfinde; men det kan maaske nok være, at Tallet vil blive

*) 1 Acre = 0,40467 Hectare = 0,73 Tønde Land. 1 Acre er altsaa mellem $\frac{1}{2}$ og $\frac{3}{4}$ Td. Land.

trykket ned til et Punkt, der endda ikke er saa forførdeligt højt over de «30,000»!

Men hvad forstaaes nu ved «Ejer» («owner»)? I England er det ikke saa let at give nogen bestemt Definition af dette Begreb, da Jorden dér ofte er bortlejet paa saa lang Tid, at Ejendomsretten synes at være gaaet over til Besidderen. Næsten alle de store Byer ere saaledes opførte paa Grunde, der ikke ligefrem ere solgte, men bortlejede paa forførdelig lange Aaremaal. Leje- eller Forpagtningskontrakten lyder meget ofte paa 99 Aar; men ikke sjældent lyder den paa et langt længere Aaremaal, f. Ex. 100, 200, 500 Aar, ja endog paa 999 Aar! At de Besiddere, hvis Kontrakt lyder paa 999 eller 500 Aar, betragtes som Ejere, forstaaer sig af sig selv. Men de andre? hvor skal Grænsen drages? Efter lange Forhandlinger blev man enig om at betragte dem, hvis Kontrakt lyder paa over 99 Aar som Ejere, de andre derimod som Brugere, forsaavidt de ikke have Ret til at faa Kontrakten forlænget. Men herved er man kommet ind i en ny Vanskelighed: en Mand, der har Kontrakt paa 99 Aar, af hvilke de 98 endnu staa tilbage, betragtes som Bruger; men en Mand med en Kontrakt paa 100 Aar, som udløber om to Aar, for Exempel, betragtes som Ejer! Sagen har sine Vanskeligheder, som man ser.

Som ovenfor anført eje af de saakaldte 972,836 «landowners» de 703,289 ikke engang 1 Acre Land. Tilsammen eje disse 700,000 kun 151,150 Acres, altsaa eje de gjennemsnitligt kun $\frac{1}{5}$ Acre eller omtrent $\frac{1}{7}$ Tønde Land hver. Det er just ikke meget! Men de maa trøste sig med, at deres 151,150 Acres have en aarlig Lejeværdi, der angives til 723 Millioner Frs., eller 4784 Frs. pr. Acre. De 269,000 større Grundejere eje

tilsammen 32,874,000 Acres med en aarlig Lejeværdi, der angives til 1,755 Millioner Frs. eller kun 53 Frs. pr. Acre. Altsaa have de smaa Ejendomme en relativ Værdi, der er mange Gange, over 90 Gange, større end de mere omfangsrige Ejendommers. Forklaringen er ikke vanskelig: de smaa Ejendomme, hvis Areal, som vi saa, gennemsnitligt kun er en Skjæppe Land, ere naturligvis for største Delen benyttede som Byggegrunde, og betales, i alt Fald i de store Byer, begribeligvis med kolossale Værdier.

Hvad angaar de 269,000, om hvem det siges, at de ere saa lykkelige at eje 1 Acre eller derover, saa savne vi i vort Materiale adskillige Oplysninger af stor Betydning. Det ufuldstændige Materiale gjør det umuligt at afgjøre, hvormange af de 269,000, der eje saa megen Jord, at de kunne drive den som et Agerbrug, der er stort nok til at give en Familie en selvstændig og uafhængig Tilværelse. Vi ere altsaa, som alt bemærket, ude af Stand til at bedømme, i hvilken Grad Opgivelsen «269,000» varierer fra Opgivelsen «30,000». Derimod gives der nogle andre Oplysninger, der ere ret karakteristiske for Forholdene i England. Vi skulle anføre et Par Stykker.

De «269,000 større Grundejere» udgjøre en broget Skare. Der findes i den ynkelige Smaafolk, der ikke eje saa megen Jord som en dansk Husmand. Men der findes ogsaa Folk, der eje hele Provinser, Folk, der i aarlig Forpagtningsindtægt indkassere adskilligt mere end vore Grever Frijs, Danneskjold, Moltke, Ahlefeldt osv. tilsammenlagte. Der er saaledes en Godsejer, Jarlen af Dudley, hvis aarlige Indtægter anslaaes til en Snes Millioner Frs. eller mere. Lignende kolossale Summer oppebæres af et

Par Godsejere, der eje Størstedelen af London. Saagodt-
som alle disse Stormænd tilhøre det høje Aristokrati; det
er en Sjældenhed at finde Borgerlige i denne Skare.
Universiteterne i Oxford og Cambridge eje noget over
235,000 Acres Land, hvis aarlige Forpagtningsværdi be-
regnes til over 10 Millioner Frs.

	ejer i England Acres	beregnet aarlig Forpagtningsværdi.
Hertugen af Northumberland	186,397	4,4 Mill. Frs.
Hertugen af Devonshire	132,996	3,5 —
Hertugen af Cleveland	102,785	2,3 —
Sir W. Wynn	91,021	1,2 —
Hertugen af Bedford	87,508	3,5 —
Grev Carlisle	78,541	1,2 —
Hertugen af Rutland	58,943	1,8 —
Grev Lonsdale	67,457	1,7 —
Grev Powis	61,008	1,6 —
John Bowes	57,200	0,5 —
Grev Brownlow	57,798	2,1 —
Grev Derby	56,597	4,1 —
Lady Willoughby	55,017	1,1 —
Grev Yarborough	55,272	1,9 —

Som man vil se, er der betydelige Forskjelligheder i
Jordens beregnede Værdi: Grev Derby ejer i England
kun omtrent en Tredjedel af, hvad Hertugen af Devon-
shire ejer, men hans Ejendom er dog vurderet endel
højere, til over 4 Millioner aarligt Udbytte. Sagen er, at
paa Grev Derbys Grunde er Liverpool bygget. Hertugen
af Norfolk, der ikke er opført paa ovenanførte Liste,
fordi han «kun» ejer 40,000 Acres, har en Ejendom, hvis
aarlige Udbytte beregnes til over 6½ Millioner Frs. Lord
Tredegars 31,000 Acres menes at repræsentere et aarligt
Udbytte paa 3 Millioner.

Hvad den anførte Værdi angaar, bør det bemærkes, at det er den nuværende Værdi, der her er opgivet. Da mange Jorder ere bortlejede for længe siden, dengang da Værdien var lavere end nu, er det en Følge, at mange af de store Grundejere faktisk ikke oppebære saa store Indtægter, som den beregnede Værdi kunde lade formode. Men for det Første maa det bemærkes, at saalænge Befolkningen vedbliver at voxe, vil Jorden stige i Værdi, og naar det Øjeblik kommer, da Lejemaalet er udløbet, vil der tilfalde Ejerne kolossale Værdier. Grev Derbys Ejendom, Liverpool, stiger jo saaledes med hver Dag betydeligt i Værdi. For det Andet maa man mindes, at Enquête'n kun omfatter England og Wales, ikke Irland og Skotland; men tog man disse Lande med, vilde man se, at netop de samme Personer, som eje Størstedelen af England, ogsaa eje Størstedelen af Irland og Skotland. Hertugen af Sutherland ejer i England 33,000 Acres, i Skotland næsten — 1,400,000 Acres; Hertugen af Richmond, der i England ejer 17,200 Acres, ejer i Skotland 270,000; Hertugen af Portland 107,000, Marquis'en af Bute 100,000 osv.

Naar endog denne Undersøgelse, — trods det altfor gunstige Lys, hvori den stiller Sagen —, er kommen til det Resultat, at 100 Personer eje en Tiendedel af England og Wales, at 710 Personer eje en Fjerdedel af hele England, at ikke engang tyve Familier eje den Grund, hvorpaa London er opført, — saa er det temmelig ligegyldigt, hvorvidt den godkjenner Brights «30,000» eller ej thi den har i de nævnte Tal afgivet en tilstrækkelig Maalestok til Bedømmelsen af Latifundievæsenet i England.
